

Teatre

L'home, la bèstia i la virtut

Josep Torrella Pineda

Podem etiquetar de vodevil aquesta comèdia de Pirandello, "*L'home, la bèstia i la virtut*", i quedar-nos tan descansats? Jo diria que no ho podem fer, per més que el seu nus argumental consisteixi en el conflicte creat per una infidelitat d'alcova. La característica de tot vodevil autèntic és l'acumulació d'equívocs i, sobretot, la complicitat obertament eròtica i de llenguatge de doble sentit, que pot caure –no ve d'aquí– en la grolleria. Els personatges del vodevil solen ser titelles que, enredades en una xarxa de malentesos, han d'anar seguint el joc que els marca l'autor, sense arribar a adquirir una personalitat definida i creïble.

La comèdia pirandelliana que Teatre del Sol ens ha ofert és un pur divertiment escènic basat en una situació d'angoixa que aclapara la parella protagonista i que proporciona a l'autor el desenvolupament d'uns diàlegs còmicament torturats; uns diàlegs que, com en tot el teatre de Pirandello, dramàtic o no –en aquest cas, no–, constitueixen la sal de l'obra per la seva estructura especulativament raonadora. En aquest sentit, l'escena final de la primera part, amb el prolongat esforç dialèctic del protagonista per convèncer el metge sense posar de manifest el seu personal interès –a la vegada que

sense sortir-se dels termes sobreentesos– és una autèntica peça mestra.

En tot cas, jo diria que Pirandello va tenir, amb "*L'home, la bèstia i la virtut*", la murrieria d'inventar-se un tipus de vodevil diferent, en què el joc intel·lectual aconseguís la contínua rialla de l'espectador al marge del punt de partida vodevilesca en què es basava. Que es tracta d'una obra menor, al costat de "*Sis personatges en cerca d'autor*" i d'"*Enric IV*", és evident. Però és ben digna del seu autor; no li esquitxa gens el seu prestigi prou ben guanyat.

Val a dir que en les representacions de l'obra a càrrec de Teatre del Sol li correspon a aquest organisme una tallada important del triomf; des de la tasca directora de Ramon Ribalta fins a un element tan aliè a l'obra com és el teló, realitzat expressament per un equip de l'Estudi 563. Els intèrprets hauria de citar-los tots, però després del protagonista, Josep Seguí, no sé en quin ordre posar els noms dels altres. Ho faig per ordre d'aparició, com en el programa: Anna Vidal, Manuel Labrandero, Oriol Alguersuari, Albert Balart, M. Antònia Vidal, Joan Valls, Bernat Quintana, Josep Barceló, Carme Rocabrana, Pep Carpena i Joan Fargas.

